

Dosarul nr. 3r-157/20

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani – V. Dodon

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – M. Guzun, G. Dașchevici, V. Clima

DECIZIE

15 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând recursul declarat de către Vasile Rusu, reprezentat de avocatul Petru Coșleț,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de către Vasile Rusu împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la contestarea actului de constatare,

împotriva încheierii din data de 18 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a declarat inadmisibil apelul depus de către Vasile Rusu, din motivul neprezentării apelului motivat în termenul stabilit de art. 232, alin. (2) din Codul administrativ,

constată:

La 01 aprilie 2019 Vasile Rusu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Autorității Naționale de Integritate, prin care a solicitat anularea actului de constatare nr. 17/10 din 15 februarie 2019 ca ilegal.

Prin hotărârea din data de 16 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de către Vasile Rusu. (f.d. 148,152-159)

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 03 ianuarie 2020 a depus apel nemotivat Vasile Rusu, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri privind admiterea cererii de chemare în judecată. (f.d. 150)

Prin încheierea din data de 18 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a declarat inadmisibil apelul depus de către Vasile Rusu împotriva hotărârii din data de 16 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani. (f.d.171-172)

Împotriva încheierii instanței de apel, la 05 iunie 2020, prin intermediul poștei electronice a depus recurs Vasile Rusu, reprezentat de avocatul Petru Coșleț, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel cu emiterea unei noi hotărâri privind dispunerea examinării apelului în fond în alt complet de judecători. (f.d. 192-195)

În motivarea recursului Vasile Rusu, reprezentat de avocatul Petru Coșleț, a indicat că prin apelul nemotivat depus la 03 ianuarie 2020 și-a rezervat dreptul de a

depune apel motivat după recepționarea hotărârii motivate. Hotărârea motivată nu a fost expediată în adresa lui Vasile Rusu.

Curtea de Apel Chișinău, la o dată nespecificată, a expediat lui Vasile Rusu, prin scrisoare, copia hotărârii motivate, însă la scrisoarea respectivă nu a fost anexată hotărârea motivată.

Astfel, nerecepționând hotărârea motivată, avocatul Petru Coșleț a depus cerere, prin care a solicitat permisiunea de a lua cunoștință cu materialele dosarului. La 21 februarie 2020 avocatul Petru Coșleț a luat cunoștință cu materialele dosarului, deci termenul de depunere a apelului motivat începe a curge de la această dată.

În susținerea neîncălcării termenului de contestare a hotărârii instanței de fond recurentul a menționat că prin Hotărârea Parlamentului nr. 55 din data de 17 martie 2020 s-a declarat stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pe perioada 17 martie -15 mai 2020, iar potrivit pct. 1 din Anexa la dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale nr. 1 din 18 martie 2020 pe durată stării de urgență au fost suspendate termenele de decădere de orice fel.

Prin urmare, termenul de depunere a apelului motivat pentru Vasile Rusu, reprezentat de avocatul Petru Coșleț, a expirat la data de 22 mai 2020.

La 04 mai 2020 avocatul Petru Coșleț, prin intermediul poștei electronice a expediat apelul motivat, prin care a anunțat instanța de apel despre imposibilitatea prezentării până la această dată a apelului motivat din motiv că în perioada 08 martie - 13 martie 2020 s-a aflat peste hotarele țării, fiind nevoit să plece în Federația Rusă pentru a participa la acțiunile funerare a unei rude apropiate, iar în perioada 14 martie 2020 -28 martie 2020 la revenirea în țară a fost nevoit să stea în carantină.

Vasile Rusu, reprezentat de avocatul Petru Coșleț, a susținut că s-a conformat prevederilor legale și a depus în termen apelul motivat, iar instanța de apel incorect a declarat apelul inadmisibil.

Mai mult, prin prisma art. 235 din Codul administrativ instanța de apel urma să-i acorde termen pentru înlăturarea neajunsurilor, însă la materialele dosarului lipsește vreo încheiere a instanței de apel prin care s-ar acorda apelantului termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În conformitate cu art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată, care a emis încheierea contestată, în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 18 martie 2020, notificată avocatului Petru Coșleț la 02 iunie 2020. (f.d.187)

Vasile Rusu, reprezentat de avocatul Petru Coșleț, la 05 iunie 2020, în termen, prin intermediul poștei electronice a Curții de Apel Chișinău a depus recurs împotriva încheierii din data de 18 martie 2020. (f.d. 190)

Conform art. 243, alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Examinând recursul, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 243, alin. (1), lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Din materialele cauzei rezultă că prin hotărârea din data de 16 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de către Vasile Rusu. (f.d. 148,152-159)

La 03 ianuarie 2020 Vasile Rusu a depus apel nemotivat, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri privind admiterea cererii de chemare în judecată. Totodată, și-a rezervat dreptul de a depune apel motivat după recepționarea hotărârii motivate. (f.d. 150)

În legătură cu lipsa confirmării recepționării hotărârii motivate Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa apelantului Vasile Rusu copia hotărârii motivate, care a fost recepționată de către acesta la 12 februarie 2020. (f.d. 169)

Prin încheierea din data de 18 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a declarat inadmisibil apelul depus de către Vasile Rusu împotriva hotărârii din data de 16 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani. (f.d.171-172)

În conformitate cu art. 236 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.232, alin.(2).

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din data de 18 martie 2020 a declarat inadmisibil apelul depus de către Vasile Rusu, ca urmare a nedepunerii apelului motivat în termenul prevăzut la art. 232, alin. (2) din Codul administrativ. (f.d. 171-172)

Conform art. 232, alin. (2) din Codul administrativ motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

La caz, termenul de depunere a apelului motivat începe a curge de la data notificării hotărârii motivate a instanței de fond, 12 februarie 2020 și a expirat la data de 13 martie 2020. În acest interval de timp Vasile Rusu nu a depus apel motivat.

Argumentul recurentului precum că nu a recepționat hotărârea motivată a instanței de fond este considerat de către instanța de recurs declarativ, acesta fiind combătut prin materialele dosarului, iar Vasile Rusu, reprezentat de avocatul Petru Coșleț, nu a prezentat probe, care ar confirma că la scrisoarea expediată de către instanța de apel nu a fost anexată copia hotărârii motivate.

În acest context completul specializat concluzionează ca fiind corectă soluția instanței de apel de declarare a apelului inadmisibil, ori este cert că Vasile Rusu, rezervându-și dreptul de a depune apelul motivat după recepționarea hotărârii motivate, recepționând la 12 februarie 2020 hotărârea motivată a instanței de fond nu s-a conformat prevederilor legale și nu a depus apelul motivat în termenul stabilit la art. 232, alin. (2) din Codul administrativ.

Vasile Rusu, reprezentat de avocatul Petru Coșleț, prin recursul înaintat a criticat concluzia instanței de apel, indicând că instanța de apel contrar prevederilor art. 235 din Codul administrativ nu i-a acordat termen pentru prezentarea apelului motivat.

Instanța de recurs, analizând argumentul recurenților, îl consideră neîntemeiat, ori prin prisma art. 235 din Codul administrativ instanța de apel stabilește un termen apelantului dacă cererea de apel nu întrunește condițiile art. 233, alin. (1) din Codul administrativ.

În conformitate cu art. 233, alin. (1) din Codul administrativ cererea de apel trebuie să conțină datele prevăzute la art.211, alin.(1), lit. a)–d) și să indice hotărârea care se contestă cu apel.

Conform art. 211, alin.(1), lit. a)-d) din Codul administrativ în cererea de chemare în judecată se indică: a) instanța la care a fost depusă; b) numele și prenumele sau denumirea reclamantului, domiciliul sau sediul acestuia; dacă reclamantul este o persoană juridică, se indică datele bancare și codul fiscal; c) numele și prenumele reprezentantului legal sau împuternicit și adresa lui, în cazul în care cererea se depune de un reprezentant; d) denumirea pârâtului în calitate de autoritate publică și sediul acesteia.

Astfel, din conținutul normelor de drept sus-citate rezultă că legiuitorul a stabilit expres în care cazuri instanța de apel acordă apelantului termen pentru înlăturarea neajunsurilor. La caz, neindicarea circumstanțelor de fapt și de drept pe care apelantul își întemeiază pretenția, nu constituie temei de acordare a termenului pentru lichidarea neajunsurilor.

Completul specializat menționează că Codul administrativ prevede expres împuternicirile instanței de apel în cazul în care nu este prezentat apelul motivat, iar acordarea unui termen pentru prezentarea apelului motivat ar constitui o ingerință în drepturile intimatului.

În acest context completul specializat reamintește recurentului că importanța termenelor procedurale este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, pe de o parte, mobilizează cercetarea cauzei, pe de altă parte contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii uzării de către participanții la proces cu rea-credință de drepturile lor procedurale. Neexecutarea dispozițiilor normelor de drept material determină aplicarea sancțiunilor procedurale, cu survenirea efectelor negative.

Astfel, Colegiul menționează că exercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

Conform art. 24, alin. (1) din Codul administrativ participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, ori termenul de apel este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea lui atrage după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

În urma celor relatate se constată drept temeinică încheierea instanței de apel, deoarece Vasile Rusu, reprezentat de avocatul Petru Coșleț, nu a prezentat motivarea apelului în modul stabilit de art. 232, alin. (2) din Codul administrativ, fapt ce a atras consecințele dispozițiilor art. 236, alin. (2), lit. e) din Codul administrativ.

De asemenea, în termenul stabilit de lege pentru prezentarea apelului motivat apelantul nu a luat măsurile necesare, după cum sugerează jurisprudența CEDO, de a proteja drepturile sale de acces la instanță.

Conform jurisprudenței CEDO participanții procesului de judecată, inițiind proceduri în justiție, urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

În aceste circumstanțe, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție subliniază că, neprezentând apelul motivat în termenul stabilit de lege, Vasile Rusu, reprezentat de avocatul Petru Coșleț, a demonstrat o neglijență a drepturilor sale procedurale, prin urmare instanța nu poate accepta o asemenea omisiune, or, ea contravine legislației naționale și internaționale.

Instanța de recurs consideră că soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul.

În conformitate cu art. 243, alin. (1), lit. b) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul depus de către Vasile Rusu, reprezentat de avocatul Petru Coșleț.

Se menține încheierea din data de 18 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău emisă în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de către Vasile Rusu împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la contestarea actului de constatare.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh